

DĖL ELEKTROS ENERGIJOS GAMINTOJŲ IR VARTOTOJŲ ELEKTROS ĮRENGINIŲ PRIJUNGIMO PRIE ELEKTROS TINKLŲ TVARKOS APRAŠO PAKEITIMO PROJEKTO (DĖL PRIJUNGIMO SĄLYGŲ GALIOJIMO TERMINO TRUMPINIMO)

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) susipažino su 2026 m. liepos 21 d. pateiktu Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymo „Dėl energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymo Nr. 1-127 „Dėl elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – **Projektas**, keičiamas dokumentas toliau – **Aprašas**), ir teikia pastabas ir pasiūlymus dėl jame numatyto prijungimo sąlygų ir su jomis susijusio elektros tinklų dalies projekto galiojimo termino trumpinimo.

LVK pažymi, kad nepitaria Projektu siūlomam prijungimo sąlygų ir pagal jas parengto bei su operatoriumi suderinto projekto galiojimo termino trumpinimui nuo vienerių metų iki 6 (šešių) mėnesių, konkrečiai:

- Aprašo 25 punkte skirstomųjų tinklų operatoriaus vartotojui išduotų prijungimo sąlygų galiojimas trumpinamas nuo vienerių metų iki 6 (šešių) mėnesių;
- Aprašo 44² punkte analogiškai – nuo vienerių metų iki 6 (šešių) mėnesių – trumpinamas skirstomųjų tinklų operatoriaus statytojui (užsakovui) išduotų prijungimo sąlygų galiojimas;
- Aprašo 44³ punkte iki 6 (šešių) mėnesių trumpinamas pagal prijungimo sąlygas parengto ir suderinto skirstomųjų tinklų įrengimo projekto galiojimas.

Nors Projektu kartu numatoma galimybė vieną kartą pratęsti prijungimo sąlygų galiojimą ne ilgiau kaip 3 (trims) mėnesiams, o tais atvejais, kai skirstomųjų tinklų įrengimui taikomos Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatos arba reikalinga perdavimo tinklų plėtra, paliekamas 5 (penkių) metų terminas, šios išimtys, LVK vertinimu, neatsveria pagrindinės problemos – išduotų prijungimo sąlygų galiojimo ir pagal prijungimo sąlygas parengto ir suderinto skirstomųjų tinklų įrengimo projekto termino sutrumpinimo per pusę. Atitinkamai, LVK nesutikimo motyvai toliau išdėstomi išsamiau.

1. TERMINŲ SUTRUMPINIMAS PRIEŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOJE PRISIIMTIEMS ĮSIPAREIGOJIMAMS

Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 (toliau – **Vyriausybės programa**), aiškiai įtvirtintas siekis mažinti perteklinę biurokratiją ir administracinę naštą verslui bei sudaryti sąlygas verslui plėstis.

Atitinkamai, Vyriausybės programos 7 punkte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė augins Lietuvos ekonomiką, skatins nacionalinio verslo plėtrą visoje Lietuvoje, sumažins administracinę ir teisinio reguliavimo naštą tiek gyventojams, tiek vietos, tiek užsienio verslui. Tuo pačiu Vyriausybės programos 27 punkte numatyta, kad bus nustatomos procedūros, kad žemės paskirties pakeitimo ir kiti sklypo parengimo statybos klausimai būtų sprendžiami supaprastinta tvarka, Vyriausybės programos 30 punkte – bus palengvintos statybos leidimų išdavimo, projektų derinimo ir gamybinių objektų atidavimo eksploatuoti sąlygos, o Vyriausybės programos 31 punkte – bus paspartintos ir supaprastintos investuotojų įsikūrimo, pramoninių teritorijų planavimo, kitų reikalingų leidimų išdavimo procedūros socialiai reikšmingiems verslo projektams.

Tuo pačiu, Vyriausybės programos 45 punkte tiesiogiai nurodyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendindama ambicingą vietos ir užsienio investicijų skatinimo politiką, gerins prijungimo prie elektros tinklų sąlygas, užtikrins aiškesnes, skaidresnes ir labiau prognozuojamas prijungimo sąlygas, optimizuos šio prijungimo procedūrų trukmę.

Taigi, neapsiribojant vien tik ištraukomis iš Vyriausybės programos, bet lyginant Vyriausybės programą su pateiktu Projektu, darytina išvada, kad Projektu Apraše numatomi terminų sutrumpinimai per pusę veikia priešinga kryptimi, nei Vyriausybės programoje išsikelti tikslai (prioritetai, siekiai), t. y. Projektas mažina stabilumą, didina administracinę našta (nes pasibaigus terminui procedūras tenka kartoti iš naujo) ir ilgina bendrą prijungimo proceso trukmę. Toks reguliavimas nesuderinamas su deklaruojamais Vyriausybės programos tikslais gerinti verslo aplinką ir prijungimo prie elektros tinklų sąlygas.

2. STATINIO PROJEKTAVIMAS IR STATYBĄ LEIDŽIANČIO DOKUMENTO IŠDAVIMO PROCEDŪRA YRA ILGA, O PRIJUNGIMO SĄLYGOS YRA SU JA GLAUDŽIAI SUSIJUSIOS

Prijungimo sąlygos yra išduodamos pačioje statybos proceso pradžioje ir tampa atskaitos tašku visam tolesniam projektavimui. Vartotojui ar statytojui (užsakovui) pateikus paraišką, skirstomųjų tinklų operatorius prijungimo sąlygas išduoda per 3 darbo dienas (kai leistina naudoti galia nėra didesnė kaip 250 kW), per 5 darbo dienas (kai galia didesnė) arba per 15 darbo dienų (kai dėl prijungimo reikalingi pakeitimai perdavimo tinkle) (Aprašo 25 punktas).

Būtent nuo prijungimo sąlygų išdavimo momento pradedamas skaičiuoti prijungimo sąlygų galiojimo terminas, kurį Projektu siūloma sutrumpinti iki 6 mėnesių. Skirstomųjų tinklų operatoriaus išduotos prijungimo sąlygos savo turiniu atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nurodytas prisijungimo sąlygas ir yra naudojamos tiek elektros tinklų dalies projektui, tiek prijungiamo objekto statinio projektui rengti.

Atitinkamai, statinio projektavimas ir statybą leidžiančio dokumento (toliau – **SLD**) išdavimas yra ilgas bei nuoseklus procesas. Kai statybai privalomas SLD, statinio projektas rengiamas dviem etapais – pirma projektiniai pasiūlymai, pagal kuriuos išduodamas SLD, vėliau techninis darbo projektas (STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 11 punktas). Statinio projektą sudaro daug atskirų dalių, todėl kokybiškam statinio projektui parengti objektyviai reikia daug laiko.

Be kita ko, ilgai trunka ir SLD išdavimas, nes pateiktą statinio projektą tikrina keli subjektai ir dažniausiai pateikiama pastabų. Gavus pastabų, statinio projektas turi būti taisomas (Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 16 straipsnio 5 dalies 4-6 punktai) ir teikiamas tikrinti iš naujo, o pakartotiniam tikrinimui vėl skiriama iki 10 darbo dienų (Statybos įstatymo 27 straipsnio 13 dalis). Kadangi tokių pastabų ir taisymų dažnai būna ne viena, realus laikas iki SLD išdavimo bei tinkamo statinio projekto parengimo užtrunka.

Dėl šių priežasčių Projektu nustatomas 6 mėnesių terminas yra per trumpas – net ir nesudėtingais atvejais statinio projektavimas ir SLD gavimas trunka ilgai, o gavus pastabų – gerokai ilgiau. Ši problema vienodai aktuali visiems statytojams: ir gyventojams, ir verslui, ir viešojo sektoriaus subjektams.

3. SIŪLOMAS 6 MĖNESIŲ PRIJUNGIMO SĄLYGŲ GALIOJIMO TERMINAS YRA OBJEKTIVIAI NEPAKANKAMAS

Projekte, keičiant Aprašo 25 punktą, be kita ko, numatyta, kad „Kai yra reikalingas skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros įrenginių įrengimo ir (ar) rekonstravimo projektas ir jį rengia vartotojas, šio punkto antroje pastraipoje nurodytas prijungimo sąlygų galiojimo terminas vartotojo prašymu vieną kartą pratęsiamas ne ilgesniam kaip 3 mėnesių laikotarpiui“. Ši nuostata iš esmės apibrėžia vienintelį Projekte numatytą prijungimo sąlygų galiojimo pratęsimo mechanizmą, kurio taikymo apimtis ir sąlygos, LVK vertinimu, yra nepakankamos objektyviems verslo vartotojų poreikiams užtikrinti.

Pažymėtina, kad net ir pasinaudojus Projekte numatyta vienkartinio pratęsimo galimybe, bendra maksimali prijungimo sąlygų galiojimo trukmė negalėtų viršyti 9 (devynių) mėnesių. Tai reiškia, kad bet kuriuo atveju – tiek pasinaudojus pratęsimu, tiek juo nepasinaudojus – Projektu nustatomas prijungimo sąlygų galiojimo terminas yra trumpesnis už šiuo metu galiojantį 1 metų terminą, o pratęsimo institutas savaime nekompensuoja pagrindinio termino sutrumpinimo per pusę.

Papildomai atkreiptinas dėmesys į tai, kad Projekte nustatytos pratęsimo procedūrinės sąlygos yra formalios ir griežtos. Norėdamas pratęsti 6 mėnesių prijungimo sąlygų galiojimo terminą, statytojas (užsakovas) privalo ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki termino galiojimo pabaigos pateikti skirstomųjų tinklų operatoriui atskirą prašymą dėl termino pratęsimo, kartu su šiuo prašymu pateikdamas ir topografinį planą bei inžinerinių tinklų planą. Praleidus nurodytą 5 darbo dienų terminą, prašymas apskritai nėra nagrinėjamas, o statytojas (užsakovas) netenka galimybės pasinaudoti vienintele Projekte numatyta pratęsimo galimybe, nepriklausomai nuo priežasčių, dėl kurių prašymas buvo pateiktas pavėluotai.

Atitinkamai, vartotojas yra priverstas teikti naują paraišką, kas papildomai lemia ilgesnį statinio projekto vystymo terminą bei papildomus kaštus.

LVK vertinimu, tokia Projektu nustatoma tvarka pati savaime sukuria papildomą administracinę naštą, kuri iš esmės prieštarauja deklaruojamam biurokratijos ir administracinės naštos mažinimo tikslui. Prijungimo sąlygų galiojimo termino pasibaigimo teisinės pasekmės yra itin griežtos ir neproporcingos: prijungimo sąlygos laikomos negaliojančiomis, skirstomojo tinklo galios ir pralaidumų rezervavimas panaikinamas, o skirstomųjų tinklų operatorius netenka prievolės prijungti vartotojo (statytojo) elektros įrenginius pagal anksčiau išduotas prijungimo sąlygas.

Atsižvelgiant į tai, kad prijungimo sąlygų galiojimo terminas dažnai priklauso nuo veiksnių, nepriklausančių nuo paties vartotojo, tokios pasekmės sukuria neproporcingą riziką verslo vartotojams.

4. ANKSTESNĖ LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJOS PRAKTIKA

Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad pati Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 2022 m. gaminančių vartotojų (iki 30 kW) prijungimo sąlygų galiojimo terminą ne trumpino, o prailgino iki 9 (devynių) mėnesių, motyvuodama būtent tuo, kad dalis asmenų, rezervavusių tinklo pajėgumus, nespėjo įgyvendinti projektų per numatytą terminą, todėl priversti iš naujo sudaryti rezervacijos sutartį ir pakartotinai mokėti mokesčius¹.

Tie patys motyvai, kaip matyti iš pateiktų argumentų, turėtų galioti ir siūlomam Projektui, kadangi termino trumpinimas iki 6 (šešių) mėnesių yra logiškai nenuoseklus ankstesnės Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos praktikos atžvilgiu.

Atsižvelgdami į išdėstytus argumentus, **siūlome**:

- **nekeisti (išlaikyti arba padidinti) dabar galiojančio vieno metų termino Aprašo 25, 44² ir 44³ punktuose numatytoms prijungimo sąlygoms ir pagal jas parengtiems bei su operatoriumi suderintiems projektams, atsisakant Projektu siūlomo termino trumpinimo iki 6 mėnesių;**
- **įtraukti LVK atstovus į tolesnes diskusijas dėl Projekto tobulinimo, siekiant, kad prijungimo prie elektros tinklų reguliavimas atitiktų Vyriausybės programoje deklaruojamus aiškumo, prognozuojamumo ir administracinės naštos mažinimo tikslus.**

Maloniai prašome apsvarstyti šiame rašte pateiktus pasiūlymus, kuriais siekiama užtikrinti aiškesnį, prognozuojamą ir verslo poreikius atitinkantį prijungimo prie elektros tinklų reguliavimą bei mažinti administracinę naštą. Kartu

¹ [Gaminančių vartotojų elektrinių prijungimo sąlygų galiojimo terminas prailginamas iki 9 mėnesių - Lietuvos Respublikos energetikos ministerija](#)

esame pasirengę dalyvauti tolesnėse diskusijose dėl Projekto tobulinimo ir maloniai prašome įtraukti LVK atstovus į šias diskusijas.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė